

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

**ATASKAITA
DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS 2016–2019
METŲ KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO
ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS IR VERTINIMO UŽ 2019 METUS**

2020 m. d. Nr.
Vilnius

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) pirmininkas 2016 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. O1-18 patvirtino Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2016–2019 metų kovos su korupcija programą (toliau – Programa). Programoje išskiriamos prioritetinės kovos su korupcija sritys, kuriose yra didžiausia tikimybė pasireikšti korupcijai, daugiausia prielaidų ir sąlygų piktnaudžiauti tarnybine padėtimi, nustatomi tikslai ir uždaviniai, siejami Programos įgyvendinimo rezultatai.

Strateginis Programos tikslas – mažinti ir šalinti korupcijos atsiradimo ir (ar) pasireiškimo prielaidas ir sąlygas, padidinti skaidrumą ir atvirumą Tarybos veiklos srityse, kuriose nustatyta korupcijos pasireiškimo tikimybė. Programa įgyvendinama pagal Programos priede pateiktą Programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Priemonių planas). Priemonių plane numatytos priemonės yra orientuotos į su korupcija susijusių problemų sprendimą, skirtos korupcijos sąlygoms ir rizikoms mažinti ir šalinti. Atsižvelgiant į nustatytas su korupcija susijusias problemas ir korupcijos rizikos veiksnius, numatomi šie Programos tikslai: 1) siekti didesnio valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio atsparumo korupcijai; 2) užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą; 3) mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams; 4) užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų įsigijimą vykdant viešuosius pirkimus; 5) didinti nepakantumą korupcijai ir skatinti išitraukimą į antikorupcinę veiklą. Kiekvienam iš tikslų pasiekti Programoje numatomos tam tikros priemonės. Įgyvendinus Programos priemones, siekiama sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, padidinti nepakantumą korupcijai ir padidinti visuomenės pasitikėjimą Tarybos veikla.

Vadovaudamasis Programos 14 punktu, Tarybos Teisės departamentas vykdo Priemonių plano įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą. Teisės departamentas periodiškai, kartą per metus, pateikia Priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos ir vertinimo ataskaitą bei pasiūlymus Tarybos pirmininkui ar jo įgaliotam Tarybos nariui. Atsižvelgiant į tai, Teisės departamentas teikia Programos Priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos ir vertinimo ataskaitą, kurios ataskaitinis laikotarpis apima laikotarpį už 2019 metus.

Papildomai pažymėtina, kad vadovaujantis 2019 m. vasario 14 d. Seimo plenariniame posėdyje priimtu Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) buvo prijungta prie Komisijos, kuri nuo 2019 m. liepos 1 d. perėmė visas Inspekcijos teises ir pareigas ir kurios pavadinimas buvo pakeistas į Tarybą¹.

¹ Vadovaujantis Pakeitimo įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi, kituose įstatymuose ir (ar) jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose vartojamus reorganizuojamų įstaigų pavadinimus „Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės

Aukščiau minėtos aplinkybės, bei tai, kad po Inspekcijos prijungimo Taryba perėmė Inspekcijos vykdytas funkcijas, įvertinta rengiant Tarybos 2020-2024 metų kovos su korupcija programą, kuri patvirtinta Tarybos pirmininko 2020 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. O1E-5.

I. Priemonių plano vykdymo rezultatai pagal Programos tikslus ir atskiras priemones:

1. Siekiant įgyvendinti I Programos tikslą – siekti didesnio valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio atsparumo korupcijai, Taryba numatė atitinkamas priemones:

1.1. *Pagal Priemonę Nr. 1 numatyta viešinti informaciją apie Tarybos pajamas, išlaidas elektroninėje erdvėje.*

Taryba pagal galiojančią teisinį reguliavimą, Tarybos pajamas ir išlaidas viešina Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ (redakcija, galiojusi iki 2019 m. rugsėjo 20 d.) (toliau – Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašas arba aprašas) nustatyta tvarka. Aprašo 12.5.6. ir 12.5.7. (redakcija nuo 2019 m. rugsėjo 20 d. 13.5.6 ir 13.5.7), papunkčiuose numatyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos savo interneto svetainėse skelbia biudžeto vykdymo bei finansinių ataskaitų rinkinius². Taryba savo interneto svetainėje yra paskelbusi Tarybos 2019 metų I ketvirčio, I pusmečio ir I-III ketvirčių biudžeto vykdymo ataskaitas, taip pat 2019 metų I ketvirčio, I pusmečio bei I-III ketvirčių finansines ataskaitas. Informacija apie Tarybos pajamas ir išlaidas kiekvienais metais yra skelbiama metinėje Tarybos veiklos ataskaitoje, kurią Taryba iki kiekvienų metų gegužės 1 d. paskelbia Tarybos interneto svetainėje ir pateikia Lietuvos Respublikos Prezidentui, Lietuvos Respublikos Seimui ir Vyriausybei.³

1.2. *Pagal Priemonę Nr. 2 numatyta užtikrinti asmenų, dirbančių valstybės tarnyboje, privačių interesų deklaracijų tvarkymą, duomenų teisėtumo kontrolę ir atsakomybės taikymą.*

Komisijos pirmininko 2018 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. O1E-7 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašas.

Pažymėtina, kad, atsižvelgus į įvykusią reorganizaciją bei siekiant teisinio aiškumo, Tarybos pirmininko 2019 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. O1E-153 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas

komisija“ ir „Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos“ atitinka institucijos pavadinimas „Valstybinė energetikos reguliavimo taryba“.

² Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai paskelbti adresu: <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/biudzeto-vykdyto-ataskaitu-rinkiniai.aspx>

Finansinių ataskaitų rinkiniai paskelbti adresu: <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai.aspx>

³ 2016 m. Komisijos veiklos ataskaita paskelbta adresu: http://www.regula.lt/SiteAssets/VKEKK_2016_m_veiklos_ataskaita.pdf

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), užtikrinantis tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos funkcionavimą Taryboje, o Komisijos pirmininko 2018 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. O1E-7 patvirtintas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašas su visais pakeitimais ir papildymais neteko galios.

Apraše nustatomos galimos interesų konfliktų grėsmės ir numatytos priemonės joms išvengti, kad būtų įgyvendinti priimamų sprendimų nešališkumo, skaidrumo, viešumo principai, formuojama korupcijai nepakanti aplinka ir didinamas pasitikėjimas Tarybos veikla, apibrėžti Taryboje dirbančių asmenų (Tarybos pirmininko, struktūrinių padalinių vadovų, Tarybos pirmininko įgalioto atsakingo asmens, kitų Tarybos darbuotojų) su viešųjų ir privačių interesų derinimu susijusios teisės, pareigos ir atsakomybė, reglamentuoti reikalavimai privačių interesų deklaracijų pildymui ir numatyta deklaracijų pateikimo procedūra, įtvirtinta Tarybos darbuotojų pareiga vengti interesų konflikto ir pagrindai, kuriems esant Tarybos darbuotojai privalo nusišalinti nuo interesų konflikto sukeliančių klausimų rengimo, svarstymo, priėmimo etapų.

Aprašas reguliuoja Tarybos viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų privačių interesų deklaravimo ir jų nusišalinimo ar nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūrų, kiek jų nereglamentuoja kiti teisės aktai.

Atkreiptinas dėmesys, kad tiek 2018 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. O1E-7, tiek 2019 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. O1E-153 paskirti atsakingieji asmenys, kurie prižiūri, ar darbuotojai laiku ir tinkamai pateikia privačių interesų deklaracijas, tvarko Privačių interesų deklaravimo informacinėje sistemoje esančius darbuotojų duomenis, konsultuoja deklaruojančius asmenis privačių interesų deklaravimo klausimais, sudaro sąlygas Tarybos pirmininkui, nariams, Administracijos direktoriui ir struktūrinių padalinių vadovams susipažinti su jiems pavaldžių darbuotojų, viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų deklaracijų duomenimis esančiais Privačių interesų deklaravimo informacinėje sistemoje, darbuotojui pateikus prašymą atleisti jį iš darbo, raštu supažindina jį su Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo apribojimais pasibaigus tarnybai. Siekiant vengti interesų konfliktų viešųjų pirkimų srityje, Apraše taip pat numatyta atsakingo asmens pareiga apie viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų deklaracijų pateikimą, jų duomenų patikslinimą ar papildymą pranešti Tarybos Viešųjų pirkimų ir personalo skyriaus darbuotojams, atsakingiems už viešųjų pirkimų organizavimą.

Pažymėtina, kad 2019 m. Taryboje nenustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi bei kontrolės vykdymo Taryboje tvarkos aprašo pažeidimų.

1.3. Pagal Priemonę Nr. 3 siekta viešinti informaciją apie Tarybos darbuotojų tarnybines komandiruotes, nurodant komandiruotės tikslą, išlaidas bei rezultatai.

Taryba informaciją apie Tarybos darbuotojų komandiruotes skelbia savo iniciatyva. Tarybos interneto svetainėje adresu <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/darbuotoju-komandiruotes.aspx> yra skelbiama tarnybiniame komandiruotėje buvusių asmenų vardas, pavardė ir pareigos, komandiruotės data ir vieta bei renginys, kuriame dalyvavo į komandiruotę vykę darbuotojai.

Komisijos pirmininko 2018 gruodžio 20 d. įsakymu Nr. O1E-197 „Dėl 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. O1-104 „Dėl Vidaus darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo pakeistos Vidaus darbo tvarkos taisyklės. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Tarybos pirmininko 2019 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. O1E-107 „Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vidaus darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ buvo patvirtintos naujos Vidaus darbo tvarkos taisyklės, pakeičiančios Tarybos pirmininko 2013 m. gruodžio 31 d.

įsakymu Nr. O1-104 „Dėl Vidaus darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintas taisyklės, kurios su visais pakeitimais ir papildymais minėtu Tarybos pirmininko įsakymu buvo pripažintos netekusiomis galios.

Tiek 2018 m. gruodžio 20 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. O1E-197 patvirtintos Vidaus darbo tvarkos taisyklių redakcijos, tiek Tarybos pirmininko 2019 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. O1E-107 patvirtintos Vidaus darbo tvarkos taisyklės reglamentuoja viešai skelbtinos informacijos turinį, kaip antai, Vidaus darbo tvarkos taisyklėse yra nustatyta, kad Tarybos internetinėje svetainėje, nuolat skelbiama informacija apie Tarybos narius ar darbuotojus, vykstančius į tarnybines komandiruotes, komandiruočių tikslą, trukmę, po komandiruotės – ir išlaidas bei komandiruotės rezultata.

Pažymėtina, kad per ataskaitinį laikotarpį Taryboje nebuvo gauta nusiskundimų dėl tarnybinių komandiruočių organizavimo ar informacijos viešinimo.

1.4. Pagal Priemonę Nr. 4 numatyta viešinti informaciją apie tarnybinių automobilių naudojimą Taryboje.

Iki šiol Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija nėra parengusi reikalavimų informacijos apie tarnybinius automobilius skelbimui, todėl Taryba šią informaciją viešina, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašu.

Šio aprašo 13.5.9 papunktyje numatyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos savo interneto svetainėse skelbia informaciją apie tarnybinius automobilius. Tarybos interneto svetainėje adresu <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/tarnybiniai-lengvieji-automobiliai.aspx> yra skelbiama Tarybos tarnybinio automobilio gamybinė markė ir modelis, spalva bei valstybinis numeris.

Atkreiptinas dėmesys, kad Taryboje nebuvo gauta nusiskundimų dėl informacijos apie tarnybinio automobilio naudojimą skelbimo.

1.5. Pagal Priemonę Nr. 5 nustatyta viešinti Tarybos priimamus sprendimus.

Tarybos Veiklos valdymo skyrius yra atsakingas už Tarybos priimamų sprendimų viešinimą. Veiklos valdymo skyrius, remdamasis Komisijos 2012 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. O3-47 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. O3-19 patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos darbo reglamento pakeitimo“ patvirtintu Komisijos darbo reglamentu bei Komisijos 2019 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3E-239 „Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintu Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos darbo reglamentu (nutarimu Nr. O3E-239 buvo pripažintas netekusiu galios nutarimas Nr. O3-47), organizuoja Tarybos nutarimų ir kitos informacijos skelbimą Teisės aktų registre. Su Teisės departamentu derinami nutarimai (norminiai teisės aktai) privalo būti perduoti teisės aktų registruui ne vėliau kaip kitą darbo dieną po jų pasirašymo. Vieši Tarybos posėdžio nutarimai (norminiai ir individualūs teisės aktai), kita informacija paskelbiami Tarybos interneto svetainėje. Informacija, reikalinga informuoti visuomenei, perduodama informacijos agentūroms. Veiklos valdymo skyrius suderina su atitinkamo struktūrinio padalinio vadovu ir atitinkamą veiklos sritį kuriojančiu Tarybos nariu, pranešimo turinį. Interneto svetainėje po Tarybos sprendimų priėmimo nedelsiant paskelbiami atitinkamo pobūdžio pranešimai. Ataskaitiniu laikotarpiu pažeidimų, susijusių su netinkamu Tarybos priimtų sprendimų viešinimu, nenustatyta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog ataskaitiniu laikotarpiu visuomenė buvo teisės aktų nustatyta tvarka informuojama apie Tarybos gautas pajamas ir patirtas išlaidas, tarnybines komandiruotes bei tarnybinių automobilių naudojimą, buvo išvengta bet kokių viešųjų ir privačių interesų konfliktų atvejų, o Tarybos interneto svetainėje paskelbti visi

Tarybos priimti nekonfidencialūs sprendimai, todėl tikslas siekti didesnio valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio atsparumo korupcijai buvo pasiektas.

2. Siekiant įgyvendinti II Programos tikslą – **užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą**, Taryba Programoje numatė šias priemones:

2.1. Pagal Priemonę Nr. 6 numatytas operatyvus asmenų skundų/pranešimų dėl Tarybos darbuotojų ir (ar) valstybės tarnautojų galimo piktnaudžiavimo tyrimas ir sprendimų priėmimas.

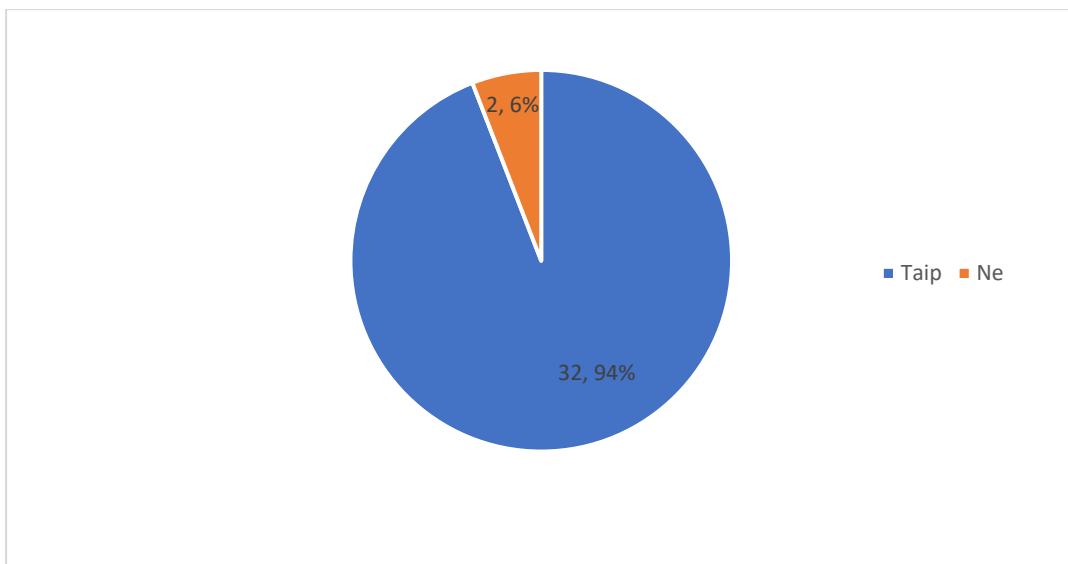
Atkreiptinas dėmesys, jog 2019 metais skundų/pranešimų dėl Tarybos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų galimo piktnaudžiavimo Taryba negavo. Kadangi minėta priemonė nebuvo realizuota, nėra galimybės įvertinti tokios priemonės įgyvendinimo veiksmingumo ir tikslingumo antikorupciniu aspektu.

2.2. Pagal Priemonę Nr. 7 buvo siekiama anoniminių apklausų ir anketų būdu įvertinti visuomenės požiūrį į korupcijos pasireiškimą Tarybos veikloje sąlygų ir prielaidų tikimybės dydį bei įvertinti visuomenės pasitikėjimą Taryba ir jos priimamais sprendimais.

Tarybos Veiklos valdymo skyrius 2019 m. lapkričio 20 d. – 2019 m. gruodžio 20 d. atliko Tarybos aptarnavimo kokybės bei kitų, su asmenų aptarnavimu susijusių klausimų, vertinimo apklausą, kurios metu vartotojams buvo pateikta Tarybos aptarnavimo kokybės vertinimo 2019 m. anoniminė anketa (toliau – Anoniminė apklausa). Į anketos klausimus atsakė 34 respondentai, 2019 metais pasinaudoję Tarybos teikiamomis paslaugomis. Atkreiptinas dėmesys, kad palyginus su 2018 metais, šioje Anoniminėje apklausoje dalyvavo 3 procentiniais punktais mažiau respondentų (2018 metais apklausoje dalyvavo 35 respondentai).

Atliktos Anoniminės apklausos rezultatai parodė, kad net 94 procentai visų respondentų žino, kad Tarybos posėdžių medžiaga yra vieša ir skelbiama Tarybos interneto svetainėje. Lyginant su 2018 metais, tokių respondentų skaičius padidėjo net 14 procentinių punktų.

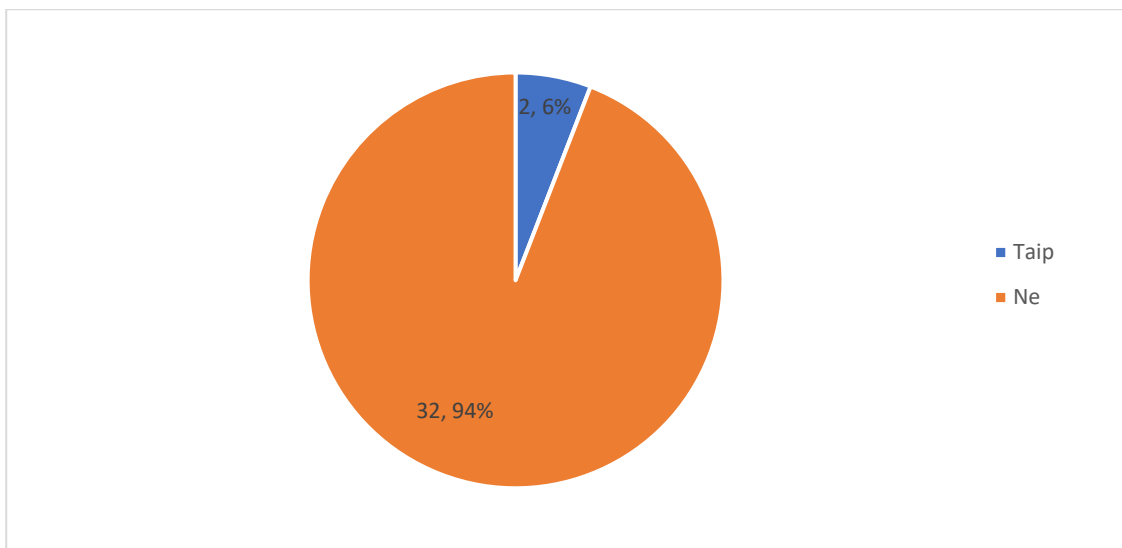
1 diagrama. Apklaustieji, žinantys, kad Tarybos posėdžių medžiaga yra vieša ir skelbiama Tarybos interneto svetainėje.

Absoliuti dauguma respondentų (94 procentai – 32 respondentai) apklausos metu atsakydami į klausimą, ar yra tekę susidurti su Tarybos darbuotojų veiksmais, turinčiais korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių, nurodė, kad nesusidūrė su Tarybos darbuotojų korupcijos apraiškomis. Tik maža dalis, t. y. 6 procentai (2 respondentai) nurodė,

kad respondentų nuomone, jiems yra tekę susidurti su Tarybos darbuotojų veiksmais, turinčią korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių. Šių, dviejų respondentų, nurodžiusių, kad susidūrė su galimai korupciniais Tarybos darbuotojų veiksmais, buvo paprašyta įvardinti šių nusikalstamų veikų pobūdį. Vienas respondentas nurodė, kad Tarybai vykdant energetikos įmonių veiklos priežiūrą, susidūrė su piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimo veikos požymiais. Tuo tarpu kitas respondentas, su kokiais konkrečios nusikalstamos veikos požymiais susidūrė tiksliai nenurodė, situaciją vertindamas kaip „kitos nusikalstamos veikos“, tačiau pažymėjo, kad nusikalstamos veikos požymiai pasireiškė Tarybai nustatant valstybės reguliuojamas kainas. Pažymėtina tai, kad abu respondentai nenurodė konkrečių faktinių aplinkybių bei kitų duomenų, nurodančių kaip ir su kokiais Tarybos darbuotojų veiksmais, turinčiais korupcinio pobūdžio požymių, buvo susidūrę.

2 diagrama. Ar esate asmeniškai susidūrę su Tarybos darbuotojų veiksmais, turinčiais korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių?

Įvertinus Anoniminės apklausos rezultatus, darytina išvada, kad Taryba yra atvira institucija, didžioji dalis interesantų, t. y. 94 procentų visų apklaustųjų žino, kad Tarybos posėdžių medžiaga yra vieša ir skelbiama Tarybos interneto svetainėje. Per 2019 metus Taryba negavo nei vieno asmenų skundo/pranešimo dėl Tarybos darbuotojų ir (ar) valstybės tarnautojų galimo piktnaudžiavimo. Anoniminės apklausos rezultatai parodė, kad absoliuti dauguma respondentų (94 proc.) su korupcijos apraiškėmis Taryboje nesusidūrė. Nors du interesantai nurodė, kad susidūrė su korupcijos apraiškėmis Taryboje, konkrečios informacijos apie tokius įvykius nepateikė. Atsižvelgiant į tai, kad apklausa yra anoniminė, įvertinus tai, kad aukščiau minėti du respondentai Anoniminėje apklausoje nepateikė informacijos apie konkrečias įvykio aplinkybes, nepaisant to, kad tokia galimybė buvo sudaryta, manytina, kad pareiškėjai užpildydami anoniminę anketą, tokiu būdu išreiškė nepasitenkinimą Tarybos suteiktomis paslaugomis (gavo lūkesčius neatitinkančius atsakymus į keltus klausimus ir liko nepatenkinti Tarybos veiklos rezultatu). Todėl Tarybos veikla nėra sietina su korupcijos apraiškėmis.

Taigi, per ataskaitinį laikotarpį buvo didinamas Tarybos atvirumas bei prieinamumo galimybės suinteresuotiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad II Programos tikslas buvo pilnai įgyvendintas.

3. Siekiant įgyvendinti Programos III tikslą – mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams – Taryba numatė atitinkamas priemones:

3.1. *Priemonių plano priemonė Nr. 8* numato siekį didinti elektroniniu būdu teikiamų (Valdžios vartai, DSAIS ir kt.) paslaugų skaičių Taryboje. Šiuo atveju, būtina įvertinti Tarybos anksčiau inicijuotus ir vykdomus projektus, siekiant didinti elektroniniu būdu teikiamų paslaugų skaičių.

VĮ Registrų centras ir Taryba 2015 m. liepos 1 d. pasirašė Duomenų teikimo licencijų informacinei sistemai sutartį, pagal kurią Taryba įsipareigojo teikti duomenis apie: licencijų išdavimą, licencijų patikslinimą, jų galiojimo sustabdymą, licencijų galiojimo sustabdymo panaikinimą, licencijų galiojimo panaikinimą, teisės aktais pagrįstą informaciją apie naujų licencijų tipų ar rūšių atsiradimą, pasikeitimus ir panaikinimą, licencijų pavadinimų ar licencijuojamos veiklos pasikeitimus, nustojusias galioti licencijas nebe VĮ Registrų centras, o VĮ Registro centro naujai sukurtai Licencijų informacinei sistemai.

Vadovaujantis Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklių, patvirtintų Tarybos 2008 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3-80 „Dėl Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklių“, 4 punktu, taisyklėse nurodomas ataskaitas bei kitą pareikalautą informaciją ūkio subjektai privalo pateikti elektronine forma per Tarybos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (DSAIS). Pagal nuo 2018-01-01 iki 2019-01-01 užfiksuotus Tarybos duomenis, 2019 metais Tarybos DSAIS naudojosi iš viso 430 ūkio subjektai. Atsižvelgiant į tai, jog ūkio subjektai naudodamiesi DSAIS Tarybai teikia ataskaitas, laikotarpiu nuo 2016-01-01 iki 2017-01-01 buvo patvirtintos ir užregistruotos 4377 ataskaitos, laikotarpiu nuo 2017-01-01 iki 2018-01-01 buvo patvirtintos ir užregistruotos 6587 ataskaitos, o laikotarpiu nuo 2018-01-01 iki 2019-01-01 buvo patvirtintos ir užregistruotos 6438 ataskaitos⁴. Analizuojamu laikotarpiu, t. y. nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintos ir užregistruotos 5749 ataskaitos.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus duomenis, darytina išvada, kad ataskaitiniu laikotarpiu buvo užtikrintas skaidrus ir supaprastintas paslaugų teikimo ir administravimo procesas.

Be to, atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2019 m. liepos 1 d. Tarybai perėmus Inspekcijos vykdytas funkcijas, prašymai išduoti pažymą apie energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimą teikiami tik per Elektroninius valdžios vartus. Laikotarpiu nuo 2019 . liepos 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. per Elektroninių valdžios vartų portalą buvo pateikti 6340 prašymai, susiję su pažymų išdavimu. Tai pat asmenys aktyviai naudojami galimybe teikti prašymus dėl leidimų vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje išdavimo bei energetikos įrenginių eksploatavimo veiklos atestatų išdavimo per Elektroninių valdžios vartų portalą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad asmenys aktyviai naudojami galimybe teikti prašymus dėl administracinių paslaugų teikimo per Elektroninius valdžios vartus. Siūloma ir toliau skatinti prižiūrimus ūkio subjektus bei asmenis, siekiančius gauti Tarybos teikiamas administracines paslaugas, naudotis Elektroninių valdžios vartų portalu.

3.2. *Priemonių plano priemonė Nr. 9* numato reikalavimą peržiūrėti ir išanalizuoti galimybes supaprastinti administracinių paslaugų ir kitų Tarybos atliekamų funkcijų vykdymo procedūras.

Tarybos interneto svetainėje⁵ skelbiami Administracinių paslaugų teikimo aprašymai (šiuo metu skelbiami 2019 m. gruodžio 3 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. O1E-211 „Dėl administracinių paslaugų teikimo aprašymų patvirtinimo“ patvirtinti aprašymai, iki įsakymo Nr. O1E-211 įsigaliojimo buvo skelbiami Komisijos pirmininko 2015 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. O1-53 „Dėl administracinių paslaugų teikimo aprašymų patvirtinimo“ patvirtinti aprašymai). Aprašymai suteikia galimybę tiek ūkio subjektams, tiek kitiems suinteresuotiems

⁴ Patvirtintų ir užregistruotų ataskaitų skaičius gali svyruoti dėl to, kad dalis subjektų pateiktų ataskaitų vis dar gali būti tikrinamos.

⁵ <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Paslaugos/viesosios-ir-administracines-paslaugos.aspx>

asmenims operatyviai ir centralizuotai susipažinti su Tarybos teikiamų administracinių paslaugų vykdymo reikalavimais bei principais. Atsiliepimus apie Tarybos teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų kokybę galima pateikti el. paštu info@vert.lt. Pažymėtina, jog ataskaitiniu laikotarpiu neigiamų atsiliepimų nebuvo gauta.

Didžioji dalis Tarybos teikiamų dokumentų, išduodamų leidimų, licencijų, pateikiamų pranešimų, ataskaitų bei kitų dokumentų yra pateikiami elektroniniu formatu, juos pasirašant autorizuotu elektroniniu parašu, tokiu būdu yra užtikrinamas operatyvesnis bei sklandesnis Tarybos sprendimų priėmimas, suteikiant galimybę su jais susipažinti vartotojams bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Atkreiptinas dėmesys, kad įgyvendinant projektą „Kokybės vadybos modelio, atitinkančio LST EN ISO 9001:2008 standarto reikalavimus, diegimas, paruošimas sertifikavimui ir sertifikavimas Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje“, 2015 m. kovo 20 d. Tarybai išduotas sertifikatas, kuris patvirtina, kad Taryboje yra įdiegta kokybės vadybos sistema, atitinkanti LST EN ISO 9001:2008 kokybės standarto reikalavimus (2018 m. sausio mėnesį atliktas procesinio valdymo požiūriu pagrįstas auditas, kurio metu buvo nustatyta, kad Tarybos kokybės vadybos sistema atitinka naujos redakcijos ISO 9001:2015 standarto reikalavimus). Tarybos pirmininko įsakymu patvirtinti procesai skelbiami viešai⁶. Procesų nustatymas sąlygoja tai, kad kiekvienas procesas tampa aiškus, darbo srautas ir jo kontrolė tampa logiškai struktūrizuoti, proceso veiksmas tampa efektyvesnis, be to, tai sąlygoja geresnes galimybes įvertinti ir optimizuoti proceso veiksmus. Taip pat procesų valdymo sistema įtakoja efektyvesnį už procese nurodytų veiksmų atlikimą atsakingų asmenų bendradarbiavimą. Kiekvienas procesas turi nustatytus vertinimo rodiklius. Stabilesnė valdymo sistema, aiškiai nustatytos ir apibrėžtos atsakomybės bei procesai, nustatyti veiklos matavimo kriterijai, aukštesnė Tarybos darbuotojų kompetencija ir gebėjimai prisideda prie Tarybos veiklos stabilumo, skaidrumo, efektyvesnio ūkio subjektų reguliavimo, aukštesnės teikiamų viešųjų paslaugų kokybės bei didesnio Tarybos veiklos efektyvumo.

Be kita ko, Taryba 2019 m. atliko anoniminę apklausą, kuria buvo siekiama sužinoti asmenų nuomonę apie aptarnavimo kokybę bei kitus su asmenų aptarnavimu susijusius klausimus. Vadovaujantis atliktos anoniminės apklausos duomenimis, darytina išvada, kad 2019 m. Tarybos teikiamomis paslaugomis interesantai yra patenkinti: t. y. interesantai nurodė, kad atvykę į Tarybą interesantai buvo aptarnauti dėmesingai ir mandagiai (94 proc.), absoliučiai daugumai interesantų pateikta informacija buvo aiški ir suprantama (85 proc.), taip pat interesantus tenkina Tarybos darbuotojų pasiekiamumas telefonu, elektroniniu paštu ar atvykus į Tarybą (labai gerai - 41 proc., gerai - 29 proc.).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas priemones bei anoniminės apklausos rezultatus, darytina išvada, kad taikytomis priemonėmis ataskaitiniu laikotarpiu buvo mažinama administracinė našta ūkio subjektams, dėl to poreikis tobulinti administracinių paslaugų ir kitų Tarybos atliekamų funkcijų vykdymo procedūras nenustatytas.

3.3. *Priemonių plano priemonė Nr. 10* numato reikalavimą peržiūrėti Tarybos interneto svetainę ir užtikrinti, kad joje pateikiama informacija būtų aiški ir lengvai pasiekiamą.

Už Tarybos interneto svetainėje patalpintos informacijos aktualumą bei atitiktį galiojančiam teisiniam reglamentavimui nuolatinę priežiūrą atsakingi Veiklos valdymo skyrius bei kiti Tarybos struktūriniai padaliniai, priklausomai nuo administruojamos energetikos sektoriaus krypties. Informacija atnaujinama operatyviai, tai yra nedelsiant po aplinkybių, sąlygojančių informacijos keitimo būtinybę, atsiradimo, koordinuotai, tai yra bendradarbiaujant su kitais struktūriniais padaliniais bei nuolat kontroliuojant Veiklos valdymo skyriui, teikiančiam periodinius pranešimus apie įpareigojimą atnaujinti interneto svetainės informaciją.

⁶ http://www.vkekk.lt/SiteAssets/procesai_ir_ju_saveika.png

Remiantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo 21 punktu, įstaigos interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ skelbiama (arba pateikiamos nuorodos į informacijos paskelbimo šaltinius) informacija apie korupcijos prevencijos priemonių, kurias įstaiga privalo vykdyti, įgyvendinimą, tai yra apie įstaigos vadovo patvirtintą korupcijos prevencijos programą ir jos vykdymą, kitų įstaigai priskirtų korupcijos prevencijos programų priemonių ar veiksmų vykdymą; korupcijos pasireiškimo tikimybę; korupcijos rizikos analizę ir joje nurodytų pasiūlymų vykdymą; teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą; pareigybes, į kurias pretenduojant turi būti surinkta informacija apie asmenį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 9 ir 9¹ straipsnių nuostatomis, išskyrus pareigybes, kurias einantiems asmenims pavesta atlikti žvalgybos ar kriminalinės žvalgybos funkcijas; kur ir kaip pranešti apie korupciją; subjektą, atsakingą už korupcijos prevenciją įstaigoje. Įstaigos iniciatyva gali būti skelbiama ir kita aktuali informacija apie korupciją ir jos prevenciją. Atsižvelgdama į tai, Taryba interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“ viešai skelbia teisės aktuose nustatytą informaciją, susijusią su korupcijos prevencija⁷.

Pastebėtina, jog analizuojamu laikotarpiu nebuvo nustatyta pažeidimų ar gauta asmenų skundų, susijusių su interneto svetainėje skelbiamos informacijos pateikimu.

Konstatuotina, jog Tarybos interneto svetainės turinys visiškai atitinka teisės aktų reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog ataskaitiniu laikotarpiu buvo sudarytos galimybės didinti administracinių paslaugų elektroniniu būdu teikimą, taip pat nustatyta, jog asmenų, pagal apklausos duomenis, teigiančių, kad juos tenkino Tarybos teikiamų administracinių paslaugų kokybė, todėl Programos tikslas mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams buvo įgyvendintas.

4. Siekiant įgyvendinti Programos IV tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų įsigijimą vykdant viešuosius pirkimus – Taryba numatė atitinkamas priemones:

4.1. Priemonių plano priemonė Nr. 11 numato pareigą peržiūrėti, analizuoti ir nuolat tobulinti Tarybos viešųjų pirkimų organizavimo tvarką ir jų organizavimo priežiūrą.

Tarybos pirmininkas 2019 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. O1E-116 „Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino naują Tarybos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), kurio nuostatos buvo suderintos su Taryboje įvykusiais struktūriniais pakeitimais, viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojama praktika. Šiuo Aprašu reglamentuojama Tarybos viešųjų pirkimų organizavimo, atlikimo ir kontrolės tvarka. Taip pat 2019 m. liepos 1 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. O1E-94 „Dėl Viešųjų pirkimų komisijų darbo reglamento tvirtinimo“ buvo patvirtintas naujas Tarybos viešųjų pirkimų komisijų darbo reglamentas, kuriuo reglamentuojamos viešųjų pirkimų komisijų darbo procedūros, organizuojant bei vykdant viešuosius pirkimus. Be kita ko, Tarybos pirmininko 2019 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. O1E-99 „Dėl Nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos sudarymo ir pirkimų organizatorių skyrimo“ sudaryta nuolat veikianti Tarybos viešųjų pirkimų komisija bei paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai.

Darytina išvada, jog ataskaitiniu laikotarpiu buvo ne tik inicijuoti, bet ir įgyvendinti siūlymai Tarybos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos ir jų organizavimo priežiūros tobulinimui bei skaidrumui užtikrinti.

4.2. Priemonių plano priemonė Nr. 12 numato reikalavimą viešinti informaciją apie Tarybos vykdomus viešuosius pirkimus.

⁷ <http://www.vkekk.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/korupcijos-prevencija.aspx>

Tarybos interneto svetainėje, adresu <https://www.vert.lt/Puslapiai/bendra/Veikla/viesieji-pirkimai.aspx>, skelbiama ir nuolat atnaujinama ši informacija: mažos vertės viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, taisyklės, planuojami viešieji pirkimai, techninių specifikacijų projektai, vykdomi viešieji pirkimai, mažos vertės pirkimai, viešųjų pirkimų ataskaitos bei viešųjų pirkimų sutartys ir jų pakeitimai.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog informacija apie Tarybos vykdomus viešuosius pirkimus yra viešai skelbiama teisės aktų nustatyta tvarka.

4.3. *Priemonių plano priemonė Nr. 13* numato, jog *siekiant užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams, prižiūrėti, kad perkančiosios organizacijos ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojai, Tarybos nariai, ekspertai, stebėtojai dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, pirkimo procedūrose dalyvautų ar susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai susipažinę su Viešojo pirkimo įstatyme nustatyta intereso konflikto sąvoka ir tik pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją.*

Vadovaujantis Tarybos tvirtinamais teisės aktais, viešųjų pirkimo komisijos pirmininkas, kiekvienas, viešųjų pirkimo komisijos narys ir ekspertas gali dalyvauti viešųjų pirkimo komisijos darbe tik pasirašęs nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Be to, Tarybos pirmininko įsakymu patvirtinta nešališkumo deklaracijos forma ir konfidencialumo pasižadėjimo forma.

Pastebėtina, jog ataskaitiniu laikotarpiu netinkamo konfidencialumo pasižadėjimų ir nešališkumo deklaracijų užpildymo ir pateikimo procedūros netinkamo įgyvendinimo atvejų nebuvo nustatyta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Programos tikslas užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų įsigijimą vykdant viešuosius pirkimus buvo pasiektas.

5. *Siekiant įgyvendinti Programos V tikslą* didinti nepakantumą korupcijai ir skatinti asmenų/darbuotojų išitraukimą į antikorupcinę veiklą buvo numatyta *Priemonė bendradarbiaujant su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija vykdyti antikorupcinį švietimą Tarybos darbuotojams stiprinant jų žinias profesinės etikos ir korupcijos prevencijos srityse.*

Per ataskaitinį laikotarpį Tarybos darbuotojai taip pat dalyvavo Specialiųjų tyrimų tarnybos organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Žmogiškasis faktorius ir potencialas valdant korupcijos rizikas“. Konferencijos tikslas – Aptarti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo iššūkius, kryptis ir galimybes, perimti ES valstybių narių gerą patirtį bei stiprinti valstybės ir savivaldybių įstaigų, valstybės valdomų įmonių vadovų ir atsakingų darbuotojų gebėjimus kuriant korupcijai atsparią aplinką.

Du Tarybos atstovai dalyvavo Specialiųjų tyrimų tarnybos mokymuose „Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas“. Mokymai buvo skirti valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojams, kuriems pavesta rengti korupcijos prevencijos programas, vykdyti jų įgyvendinimo stebėseną.

Darytina išvada, kad V Programos tikslas didinti nepakantumą korupcijai ir skatinti asmenų/darbuotojų išitraukimą į antikorupcinę veiklą buvo pasiektas.

II. Teisės departamento atliktos analizės vertinimas ir išvados:

Apibendrinant, darytina išvada, kad Programos Priemonių planas per ataskaitinį laikotarpį buvo vykdomas iš esmės laikantis Programos nuostatų, principų bei strateginių tikslų. Minėtų priemonių realizavimas sudarė sąlygas kryptingam korupcijos pasireiškimo

tikimybės mažinimui.

Atlikęs Programos Priemonių plano vykdymo analizę, Teisės departamentas siūlo:

1) imtis priemonių, kurios padidintų respondentų, dalyvaujančių Anoniminėje apklausoje, skaičių (analogiškas siūlymas buvo teikiamas rengiant ataskaitą už 2018 m.). Teisės departamento vertinimu, padidinus respondentų, dalyvaujančių Anoniminėje apklausoje, skaičių, Anoniminės apklausos rezultatų pagrindu būtų galima daryti objektyvesnes išvadas apie galimą korupcijos pasireiškimą Taryboje.

2) skatinti asmenis naudotis Elektroninių valdžios vartų paslaugų portalu, siekiant gauti Tarybos teikiamas administracines paslaugas.

3) rengti daugiau mokymų Tarybos darbuotojams, kurių metu būtų stiprinama kompetencija profesinės etikos ir korupcijos prevencijos srityje.

Teisės departamento direktorė

Vilma Adamavičiūtė

Teisėkūros ir teisinės analizės skyriaus vedėja

Aleksandra Prokopjeva

Teisėkūros ir teisinės analizės skyriaus vyresn. specialistas

Airidas Daukšas

Teisės taikymo skyriaus vyr. specialistė

Renata Šeškevičienė